

**УКРАЇНСЬКА НАУКА:
РОЛЬ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
(Виклад промови Президента України)**

16 квітня ц.р. відбулася звітна сесія Загальних зборів Національної академії наук України. У роботі сесії Загальних зборів взяв участь Президент України Віктор Ющенко. «Мені здається, що наука в будь-якому суспільстві розглядається як одна з рушійних сил, – розпочав він свою промову, – але вона ніколи не була такою знаковою в розвитку суспільства, якою є сьогодні». На його глибоке переконання, в умовах, коли Україна, як і увесь світ, переживає фінансово-економічну кризу, своє слово мають сказати науковці. Якщо дивитися на кризу з двох сторін: з однієї – як на занепад, а з другої – як на шанс, то акцент треба робити на шанс. Немає кращої нагоди для реформування будь-чого, ніж те, що ми називаємо періодом кризи, переконаний глава держави. І думка Національної академії наук тут не просто важлива, в цих питаннях Академія повинна бути арбітром, який показує правильну дорогу врегулювання дисбалансів, які для політиків через певні мотиви важко переступити. «Голос ученого тут міг би бути надзвичайно об'єктивний, актуальний і, найголовніше, авторитетний», – зазначив Президент України, закликавши науковців разом сформулювати національну відповідь щодо подолання кризових явищ та їх наслідків.

В. Ющенко зупинився на деяких важливих питаннях, що потребують сфокусованого погляду вітчизняної науки. Найперше, це проблема енергозбереження і забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів. Як стверджують фахівці, із 210 млн. т. умовного палива, що ми споживаємо на рік, в Україні близько 70 млн. т. на рік відновлюваного палива. Ні одна економіка Європи цих можливостей не має. Однак цією перевагою ми практично ще й не почали користуватися. П'ять років тому наша держава споживала 78 млрд. м³ газу, у 2008-му – 67 млрд. м³. За оцінками експертів, у поточному році – 63–64 млрд. м³ газу. В

економії його (13–15 млрд. м³) – добра тенденція. Важливо, переконаний Президент України, щоб у вирішенні питань оптимізації внутрішнього енергетичного ринку та організації його загалом менше всього була залучена політика. Науковці добре знають, як організовується енергетичний ринок, які правила гри на ньому повинні бути. На його думку, слово українського вченого тут ще далеко не почуте. Дуже часто воно і не сформоване так чітко, щоб суспільство отримало його як простий і ясний посил. Він закликав академічну аудиторію до продовження «енергетичного» діалогу, щоб знати авторитетну і кваліфіковану позицію з цих питань. Глава держави акцентував увагу на важливій ролі науки в розвитку соціогуманітарного напрямку, поширенні гуманітарних знань у суспільстві. Зокрема, відзначив значний внесок Академії у справу створення єдиного і цілісного гуманітарного простору України, відновлення історичної пам'яті, забезпечення повноцінного функціонування державної мови, підтримки української культури та мистецтва. «Я буду вітати всяку роботу, всяку ініціативу Академії наук, яку вона проводить в цій сфері», – сказав Президент.

Водночас В. Ющенко наголосив, що вважає за необхідне розширити дослідження взаємодії соціально-економічних, суспільно-політичних і соціокультурних процесів, більш широко залучати прогнозування, аналіз попередження і усунення можливих негативних тенденцій суспільного розвитку. Особливу увагу слід звернути на подолання замкненості українського суспільствознавства переважно лише на внутрішніх проблемах України.

У своєму виступі він відзначив також важливість наукового забезпечення проблем державотворення та конституційного права. Президент переконаний, що роль української науки неоціненна, а місія вчених з кожним роком тільки зростатиме.